

ไกรฤกษ์ ดวงดี : “วัดแม่ฟ้าหลวง” อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย (“WAT MAE FAH LUANG” CHIANG RAI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : อ.วนิดา พึ่งสุนทร และ
อ. ดร. ประเวศ ลิ้มปรีงชัย. 175 หน้า. ISBN 974 – 464 – 123 - 1

วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมไทยฉบับนี้ เกิดขึ้นเพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผู้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ณ จังหวัดเชียงราย ตลอดจนเพื่อนำให้คนรุ่นใหม่ (กลุ่มนักศึกษา) หันมาสนใจในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั้น

การศึกษาข้อมูลเพื่อเป็นฐานในการออกแบบโครงการนี้จึงจำเป็นต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระ 3 หัวข้อใหญ่ อันได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้า, ข้อมูลด้านพุทธสถาปัตยกรรมในท้องถิ่น และข้อมูลด้านกิจกรรมสร้างสรรค์เชิงพุทธที่สามารถดึงดูดให้คนรุ่นใหม่มาใช้พื้นที่ในโครงการ ซึ่งสามารถสรุปสาระสังเขปได้ดังนี้

1 จากการศึกษาพระราชประวัติตลอดจนสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระเจ้า สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของพระองค์อันได้แก่ ความสมถะเรียบง่าย การดำรงพระชนม์ชีพจากสามัญชนจนกระทั่งเป็นพระราชมารดาของกษัตริย์ไทย 2 พระองค์ ซึ่งอาจเปรียบได้กับดอกบัว ดังปรากฏในพระราชลัญจกรของพระองค์

2 พุทธสถาปัตยกรรมในท้องถิ่น เริ่มทำการศึกษาจากภาพรวมของสถาปัตยกรรมล้านนา จากนั้นจึงทำการศึกษาพุทธสถาปัตยกรรมในจังหวัดเชียงราย นับตั้งแต่การวางผังไปจนถึงรูปแบบสถาปัตยกรรม จากการศึกษาพบว่า แผนผังให้ความสำคัญกับเจดีย์และวิหารซึ่งมักอยู่ในแนวแกนเดียวกัน ส่วนอาคารอื่นๆมีความสำคัญรองลงมาจึงอยู่นอกแนวแกน รูปแบบเจดีย์เป็นทรงกลมและแปดเหลี่ยม ตั้งอยู่บนเรือนธาตุที่มีฐานจระนำทั้ง 4 ทิศ วิหารเป็นแบบปดมีแผนผังแบบยกเก็จ หอไตรเป็นแบบหอสูง และมีซุ้มประตูโขงอยู่ที่ทางเข้าวัด

3 การศึกษากิจกรรมสร้างสรรค์เชิงพุทธ แบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มธรรมศึกษา (ใช้ดนตรีและเพลงเป็นสื่อ) กลุ่มละครธรรมะ (ใช้การแสดงออกเป็นสื่อ) กลุ่มกวีธรรมะ (ใช้บทกวีเป็นสื่อ) และกลุ่มพุทธศิลป์ (ใช้ศิลปะเป็นสื่อ)

จากการศึกษาดังกล่าวนำไปสู่แนวความคิดในการออกแบบ กล่าวคือ แนวคิดในการสะท้อนความเป็นสมเด็จพระเจ้า แนวคิดในการสะท้อนสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และแนวคิดในการชักจูงคนรุ่นใหม่ โดยแสดงให้เห็นทั้งในการวางผังและในรูปแบบสถาปัตยกรรม ในท้ายที่สุดของการออกแบบ จะเห็นได้ว่าสถาปัตยกรรมมีความสง่างาม เรียบง่าย ขณะเดียวกันก็มีความสมพระเกียรติ สมดังพระราชสมัญญานาม “สมเด็จพระเจ้า : แม่ฟ้าหลวงของปวงชนชาวไทย)

K 44053201 : MAJOR : THAI ARCHITECTURE

KEY WORD : WAT MAE FAH LUANG/CHIANG RAI

TE165194

KRAIRUEK DUANGDEE : “WAT MAE FAH LUANG” CHIANG RAI PROVINCE.

THESIS ADVISORS : WANIDA PUENGSOONTORN AND PRAVATE LIMPANGSEE, Ph.D.

175 pp. ISBN 974 – 464 – 123 - 1

The purposes of this thesis were to respect Queen Royal Majesty who had devoted herself to Thais, especially to Chiangrai's person. The other is to inspire the students of Mae Fah Luang University turn to interest in Buddhist activities and to build the Buddhist center to vernacular mankind.

The designing of this project have to limit in 3 subjects are: the autobiography of Somdej Yah, Buddhist vernacular architecture and Buddhist activities that could attract new generation to spend their lifestyle function in the project.

1. The autobiography and the architecture that concern Somdej Yah. So as to her identity is simplicity, the lifestyle from mankind to be the mother of the two great kings.

2. The Buddhist vernacular architecture start from the whole Image of Lanna architecture that could separate the important part to: Jedi, monastery, Viharn, observatory and Khong arch. Continuing with Buddhist architecture in Chiang Rai where the author commence from plan to the form of architecture that make the writer found the plan will aim to signify Jedi and Viharn that are in the same line. The other compositions have secondary value so they are out of column. The form of Jedi is circle and octagon; locate on Ruen That that has Jaranam arch at four directions. Vicar intend to block all ways, the plan is Yok-ked, Observatory is high, and has Khong arch at the entrance of temple.

3. The study of creativity Buddhist activities that appropriate and propose to cause new generation turn to do ethical activities, was divided in 4 groups are: Thamma Kita (music), Lakorn Thamma (moral drama performance), Kavee Thamma (poem) and Buddha Silpa (art).

The inspiration of the author to design project is the reflection of the way of life of Somdet Yah, Vernacular architecture and persuade teenage to do the Buddhist action; through plan and form of the architecture. Finally, the architecture will be full of grandness, simplicity and respect the prestige as the word “Queen Royal Majesty : Mae Fah Luang of Thais”.